

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122207447
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8122207447.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D., prechodný pobyt E. XX, XXX XX E., zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 90, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpený: SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 17Csp/122/2022-128 zo dňa 3.11.2023, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania.

Žalovaný má nárok vo vzťahu k žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb zo dňa 18.9.2014, je bezúročný a bez poplatkov. Druhým výrokom súd určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere a Zmluve o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovej zmluve o poskytovaní platobných služieb zo dňa 18.9.2014, uvedená v časti 2., odseku 5. Rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb, v bode 5.3. v znení: „Dlžník súhlasí s tým, aby sa prípadné spory, ktoré vzniknú z RZ alebo vzniknú pri poskytovaní platobných služieb a v súvislosti s nimi, rozhodovali v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie, so sídlom v Rajska 15/A, Bratislava, ktorý bol zriadený podľa § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 12 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní Slovenskou bankovou asociáciou ku dňu 1.7.2003.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Tretím výrokom súd určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere a Zmluve o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovej zmluve o poskytovaní platobných služieb zo dňa 18.9.2014, uvedená v časti 3. Spoločné ustanovenia k ZoSÚ a ZoRSÚ, odseku 2. Splácanie Úveru/Revolvingového úveru, v bode 2.3., a to v časti v znení: „V prípade, ak Klient označí platbu nesprávnym VS, je Cetelem oprávnený účtovať si od Klienta poplatok za dohľadanie chybné označenej splátky.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V prevyšujúcej časti

žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 50 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil skutkový stav, podľa ktorého žalobca uzavrel so spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO, a. s. dňa 18.9.2014 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb, na základe ktorej mu bol zo strany uvedenej spoločnosti poskytnutý bezúčelový úver vo výške 4.000,- eur. Žalobca čerpal úver dňa 1.10.2014 v celom rozsahu. Zmluvný vzťah zanikol splnením – splatením úveru – dňa 16.10.2017, pričom žalobca na splatenie úveru celkovo zaplatil sumu 5 109,12 eur (vrátane poistenia, 36 x 141,92 eur). V zmluve sa okrem iného nachádzajú aj nasledovné zmluvné dojednania: - v časti 2., odsek 5. Rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb, bod 5.3., v znení: „Dlžník súhlasí s tým, aby sa prípadné spory, ktoré vzniknú z RZ alebo vzniknú pri poskytovaní platobných služieb a v súvislosti s nimi, rozhodovali v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie, so sídlom v Rajskej 15/A, Bratislava, ktorý bol zriadený podľa § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa §12 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní Slovenskou bankovou asociáciou ku dňu 1.7.2003.“; - v časti 3. Spoločné ustanovenia k zmluve o spotrebiteľskom úvere a zmluve o revolvingovom spotrebiteľskom úvere, odsek 2. Splácanie Úveru/Revolvingového úveru, bod 2.3., a to v časti v znení: „V prípade, ak Klient označí platbu nesprávnym VS, je Cetelem oprávnený účtovať si od Klienta poplatok za dohľadanie chybné označenej splátky.“, - v časti 3. Spoločné ustanovenia k ZoSÚ a ZoRSÚ, odsek 10., a to v časti v znení: „Ak Klient uhradil na účet Cetelemu sumu presahujúcu všetky jeho záväzky zo ZoSÚ/ZoRSÚ a tie v dôsledku takého plnenia zaniknú, je Cetelem oprávnený započítať preplatok na iné splatné pohľadávky, ktoré má voči Klientovi.“ Spoločnosť CETELEM SLOVENSKO a.s. zanikla v dôsledku zlúčenia so žalovaným 30.06.2016 (vychádzajúc z výpisu z obchodného registra).

3. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), písm. j), § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 1, ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch poskytovaných spotrebiteľom v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 až ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 4, ods. 5, § 54 ods. 1, ods. 2, § 567 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 298 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

4. Súd prvej inštancie predmetnú úverovú zmluvu vzhľadom na povahu strán považoval za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah nebola medzi stranami sporná.

5. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že dotknutá zmluva skutočne neobsahuje uvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN. V danom prípade, by mala zmluva ozrejmovvať, z akých predpokladov sa pri výpočte RPMN vychádzalo, súd prvej inštancie však nenašiel v zmluve žiadne usmernenie kedy presne bude úver poskytnutý, prípadne časový interval, v ktorom bude jednorazovo poskytnutý. Za daných okolností tak možno bez pochyb uzavrieť, že zmluva neobsahuje všetky predpoklady potrebné pre výpočet RPMN, a teda náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. účinného ku dňu uzavretia zmluvy, čo má za následok v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) cit. zák. bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Súd taktiež dospel k záveru, že zo zmluvy nie je možné dostatočne jednoznačne uzavrieť, že by poistenie nebolo povinné. Z formulácia zmluvných podmienok týkajúcich sa poistenia skôr vyplýva, že spotrebiteľovi bola daná iba možnosť vybrať si zo štyroch súborov poistenia, bez možnosti nepoistiť úver. S ohľadom na uvedené sa potom javí ako nesprávne uvedená aj celková čiastka a v nadväznosti na to aj nesprávne vypočítaná hodnota RPMN. Absencia oboch týchto náležitostí, ktoré sú obligatórne v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. má taktiež za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, ako to už bolo uvedené v predchádzajúcom odseku.

6. Čo sa týka obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., súd má za to, že táto je v zmluve dostatočne určito uvedená. S ohľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/69/2020 z 30.11.2021, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2022 pod číslom judikátu R 16/2022, sa judikatúra súdov zjednotila v

závere, že v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, resp. doby trvania zmluvy. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že v zmluve je dostatočným spôsobom vyjadrená doba trvania zmluvy, resp. termín konečnej splatnosti, keď zmluva obsahuje údaje o splatnosti splátok, splatnosti prvej splátky, i termíne konečnej splatnosti a napokon aj vyjadrenie, že zmluva bude trvať po dobu určitú, do trvania záväzkov zo zmluvy (bod. 2.1. časti 1 zmluvy). Údaj o dobe trvania a termíne konečnej splatnosti tak, ako sú uvedené v zmluve, sú v zmysle eurokonformného výkladu ustanovenia § 9 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. i s poukazom na závery Najvyššieho súdu SR dostatočne určité.

7. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a s poukazom na citovanú právnu úpravu súd prvým výrokom určil, že úver poskytnutý na základe dotknutej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bezúročný a bez poplatkov.

8. Čo sa týka prípustnosti žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, opodstatnenosti a premlčania nároku žalobcu domáhať sa tohto určenia aj po piatich rokoch od ukončenia zmluvného vzťahu, súd pripúšťa, že názory žalovaného majú v mnohom svoje ratio a je možné prisvedčiť, že určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez vízie, či identifikácie následkov a potenciálneho prínosu, ktoré môžu reálne mať svoj pôvod v rozhodnutí súdu, sa môže javiť ako neúčelné a neopodstatnené. Súd však vzhľadom na princíp právnej istoty zakomponovaný v čl. 2 ods. 2 CSP nasledujúc právne závery vyšších súdov, dospel k záveru o prípustnosti a opodstatnenosti žaloby žalobcu. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v každom prípade je daný naliehavý právny záujem spotrebiteľov na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, a to bez toho, aby ho bolo potrebné osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z citovaného § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

9. Súd prvej inštancie podrobil žalobcom označené zmluvné podmienky prieskumu s ohľadom na § 53 Občianskeho zákonníka, pričom konštatoval, že dotknuté zmluvné podmienky nie sú vylúčené z prieskumu v zmysle § 53 ods. 1 druhej vety Občianskeho zákonníka, nakoľko nepredstavujú hlavný predmet plnenia a netýkajú sa ani primeranosti ceny. Ako už súd uviedol, žalobca nemal možnosť ovplyvniť zmluvné dojednania v uzatváraní zmluvy, nakoľko boli predtlačené vo formulári, preto je možné konštatovať, že všetky tri zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané, tieto splyvajú s ostatnými zmluvnými podmienkami v rámci všetkých zmluvných dojednaní daného zmluvného vzťahu a nie sú žiadnym spôsobom zvýraznené alebo oddelené. Pokiaľ žalovaný namietal, že napadnuté zmluvné podmienky neboli voči žalobcovi uplatnené, súd považuje za nevyhnutné uviesť, že právne posúdenie je zamerané na objektívne posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k spotrebiteľovi, teda je v súdnej veci (v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky) právne bez významu, či dodávateľ zmluvnú podmienku skutočne voči spotrebiteľovi uplatnil.

10. Čo sa týka zmluvnej podmienky – rozhodcovskej doložky, súd ju posúdil ako neprijateľné zmluvné dojednanie v rámci spotrebiteľskej zmluvy, ktoré v hrubej nerovnováhe v neprospech spotrebiteľa bez potrebného objasnenia zmluvnej podmienky, zvýraznenia jej závažnosti, začlenením v rámci bežných zmluvných dojednaní upravujúcich úverový vzťah, núti spotrebiteľa v prípade sporu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred vopred dodávateľom vybraným rozhodcovským súdom. V zhode so žalobcom súd poukázal aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 438/2018 zo dňa 11.6.2019, v ktorom ústavný súd vyslovil, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Ak žalovaný poukazoval na skutočnosť, že žalobca mal možnosť vyznačiť križikom svoj nesúhlas, súd považuje takúto jeho obranu za absolútne účelovú. Je zrejmé, že spotrebiteľ v sieti zmluvných podmienok miniatúrny priestor pre vyznačenie križika (ktorým sa zrejme myslí priestor medzi dvoma zátvorkami o rozmere asi cca 1 mm) prehľadne. Zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní upravil podmienky, za ktorých môže byť uzavretá spotrebiteľská rozhodcovská zmluva, pričom okrem iného stanovil, že rozhodcovská zmluva v takomto prípade musí byť obsahovo a formálne oddelená od spotrebiteľskej zmluvy. V danom prípade sa však skutočne jednalo o zmluvnú podmienku včlenenú do textu zmluvy ako rádovej zmluvnej podmienky.

11. Zmluvnú podmienku týkajúcu sa poplatku za dohľadanie chybné označenej splátky súd taktiež vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, vytvárajúcu v rámci spotrebiteľskej zmluvy značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa. Ako zjavne nerovnovážne sa javí súdu, že spotrebiteľovi už i pri bežnom omyle za dohľadanie splátky môže účtovať poplatok, ktorého výška ani nie je v zmluve zrejماً a v priebehu času sa môže zmeniť. Naopak pre veriteľa samotného nevyplýva žiadna sankcia za prípadné chyby pri zúčtovaní splátok, alebo prípadné chybné výzvy, či upomienky. Podľa názoru súdu beztak, ani na strane spotrebiteľa, ani na strane veriteľa v oboch týchto prípadoch nevznikajú žiadne relevantné náklady, ktoré by potrebovali vynahrádzať obdobnými sankciami, či poplatkami. Na strane veriteľa sa jedná maximálne o administratívne úkony, ktoré jeho pracovníci tak či onak vykonávajú a sú nevyhnutné pre výkon jeho podnikateľskej činnosti, keďže súčasťou poskytovania úverov je aj následná potreba administratívneho zúčtovania došlých platieb.

12. Tretiu zmluvnú podmienku, týkajúcu sa možnosti započítania preplatku úveru na iné splatné pohľadávky, súd nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd v zhode so žalovaným mal za to, že dotknutá zmluvná podmienka nespôsobuje značnú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu v neprospech spotrebiteľa, keďže i bez uvedenia takejto zmluvnej podmienky má veriteľ v zmysle § 580 a 581 Občianskeho zákonníka právo započítania vzájomných pohľadávok, v danom prípade by jednou z týchto pohľadávok bola pohľadávka spotrebiteľa voči veriteľovi na vydanie bezdôvodného obohatenia, preplatku a na strane veriteľa by šlo o splatnú peňažnú pohľadávku veriteľa voči spotrebiteľovi, napríklad z inej zmluvy. Súd nevidel dôvod na vyhlásenie dotknutej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Dôsledkom neprijateľnosti predmetných zmluvných dojednaní je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka ich neplatnosť.

13. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

14. V zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca proti výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu v prevyšujúcej časti, to je v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, podľa ktorej: „Ak Klient uhradil na účet Cetelemu sumu presahujúcu všetky jeho záväzky zo ZoSÚ/ ZoRSÚ a tie v dôsledku takého plnenia zaniknú, je Cetelem oprávnený započítať preplatok na iné splatné pohľadávky, ktoré má voči Klientovi.“ a s ním súvisiacemu výroku o trovách konania. Výrok o náhrade trov konania napadol aj samostatne, a to z dôvodu, že do jednej žaloby žalobca spojil štyri veci, preto mal súd prvej inštancie rozhodnúť o náhrade trov konania samostatným výrokom ku každému výroku vo veci samej, t.j. štyrmi samostatnými výrokmi o náhrade trov konania, podľa úspechu tej ktorej strany. Žalobca podal odvolanie z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie.

15. Čo sa týka neprijateľnej zmluvnej podmienky súd prvej inštancie sa oboznámil s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 5S 2342/2012, z 2.12.2014, ktorým už súd posúdil predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú, ale z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, aby sa súd prvej inštancie s touto skutočnosťou vypořiadal. Predmetná zmluvná podmienka je formulovaná natoľko všeobecne, že je žalovaným ľahko zneužitelná a pre jej neprijateľnosť postačuje takýto jej znevýhodňujúci potenciál. Pojem „iné splatné pohľadávky“, ktorý je použitý v predmetnej zmluvnej podmienke je široko koncipovaný, môže zahŕňať tak istinu dlžnej sumy, ako aj úroky z omeškania, zmluvné pokuty a podobne, čím dáva jednoznačne možnosť veriteľovi jednostranne určiť pohľadávku, voči ktorej vykoná prípadné započítanie bez participácie dlžníka, čo žalobca považuje za výraznú nerovnosť zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky ak dlžník neurčí inak. Spotrebiteľ má právo určiť účel platby a toto určenie nie je možné v štandardných formulárových zmluvách nahrádzať tak, ako to umožňuje veriteľovi uvedená zmluvná podmienka. Neprijateľným pritom nie je samotný inštitút započítania, ale práve spôsob akým si žalovaný jednostranne určí, že preplatok je oprávnený započítať na iné splatné pohľadávky a teda jednostranne si osvojí právo určiť účel platby bez toho, aby spotrebiteľ mohol uvedené akokoľvek ovplyvniť. Poukázal v tejto súvislosti aj na aplikačnú prax, podľa ktorej bola určená za neprijateľnú, aj keď nie totožná, ale čo sa týka podstaty jej obsahu obdobná zmluvná podmienka, používaná inými veriteľmi (napr. o rozhodnutia Krajského súdu Prešov, sp. zn. 2CoCsp/44/2020, z 20.4.2021; sp. zn. 5CoCsp/46/2020, z 26.8.2021; sp. zn. 6Co/34/2014, z 15.1.2015; sp. zn. 7CoCsp/2/2022, z 30.5.2022; sp. zn. 12Co/31/2018, zo 7.2.2019; sp. zn. 13Co/44/2018, z 25.3.2019; sp. zn. 16CoCsp/9/2020, z 31.5.2021; sp. zn. 19Co/85/2019, z

21.11.2019; sp. zn. 19CoCsp/55/2020, z 10.6.2021; sp. zn. 20CoCsp/49/2021, zo 17.3.2021; sp. zn. 22CoCsp/11/2022, z 31.5.2022).

16. Žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaný uviedol, že žalobca nekonkretizuje, v čom má namietaná neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky spočívať, keďže žalobca v tomto smere odkazuje iba na rozhodnutie obchodnej inšpekcie, ktoré nemá s nami prejednávanej vecou žiadny súvis a rovnako nie je pre strany sporu ani rozhodnutím záväzným. Žalovaný namietal prípustnosť odvolacej argumentácie tvorenú novými skutkovými tvrdeniami, ktorá nebola uplatnená včas. Napádaná zmluvná podmienka nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a to jednak z dôvodu, že táto nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a jednak z dôvodu, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie jej neprijateľnosť v kontexte v akom ju prezentuje v odvolaní nikdy netvrdil.

18. Vo vzťahu k napadanému výroku o trovách konania žalovaný uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Ak súd v konaní rozhoduje o viacerých nárokoch žalobcu, je povinný vyhodnocovať a analyzovať úspech strán sporu pri každom uplatnenom nároku osobitne. Toto posúdenie však súd musí v konečnom dôsledku premietnuť do komplexného výroku o trovách konania, ktorý bude odrážať úspech daného účastníka v celom súdnom konaní. Podľa názoru žalovaného sa pri uplatnení viacerých samostatných nárokov, postupuje pri rozhodovaní o každom nároku samostatne, aj napriek tomu je však možné vyjadriť pomer úspechu v jednom výroku. V prípade, ak by súd rozhodol o trovách konania podľa návrhu žalobcu, nebolo by možné následne pri uplatnení výšky trov konania, tento nárok krátiť, tak ako to predpokladá ust. § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., čo by odporovalo samotnému zmyslu tohto ustanovenia. Žalovaný navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 17Csp/122/2022 zo dňa 3.11.2023 ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

19. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

20. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré odkazuje.

21. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

22. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu na určenie neprijateľných zmluvných podmienok v Zmluve o spotrebiteľskom úvere a Zmluve o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní karty a rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb zo dňa 18.09.2014 v súlade s § 53a Občianskeho zákonníka, § 298 ods. 2 CSP a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a o určenie bezúčastnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého na základe vyššie citovanej zmluvy o úvere z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z..

23. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

24. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

25. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravoval Občiansky zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

26. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným typovou spotrebiteľskou zmluvou upravenou špeciálnym právnym predpisom, a to zákonom o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný bol od uzatvorenia zmluvy v postavení dodávateľa a žalobca v postavení spotrebiteľa. Žalobca zmluvné podmienky nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť. Právny vzťah účastníkov konania preto správne súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu Zákona o spotrebiteľských úveroch a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

27. Pokiaľ ide určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok ustanovenie § 298 Civilného sporového poriadku umožňuje súdu v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

28. Vo vzťahu k výroku o zamietnutí určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v znení „Ak klient uhradil na účet Cetelemu sumu presahujúcu všetky jeho záväzky zo ZoSÚ/ZoRSÚ a tie v dôsledku takého plnenia zaniknú, je Cetelem oprávnený započítať preplatok na iné splatné pohľadávky, ktoré má voči Klientovi“, žalobca v podanom odvolaní poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 5S2342/2012 z 2.12.2014, podľa tvrdenia žalobcu súd posúdil v toto citovanom konaní predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

29. V predmetnom rozhodnutí na základe podanej žaloby spoločnosti Cetelem Slovensko a.s. proti Slovenskej obchodnej inšpekcii, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0488/99/2012 zo dňa 10.9.2012 súd žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že Slovenská obchodná inšpekcia ako správny orgán považoval okrem iných zmluvných podmienok za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj podmienku v tomto znení cit.: „ak klient uhradil na účet Cetelemu sumu presahujúcu všetky jeho záväzky zo ZoSÚ/ZoRSÚ a tie v dôsledku takého plnenia zaniknú, je Cetelem oprávnený započítať preplatok na iné splatné pohľadávky, ktoré má voči klientovi a ak nemá také pohľadávky, je Cetelem povinný klientovi preplatok vrátiť na základe písomnej žiadosti klienta“. Správny súd v konaní o preskúmanie rozhodnutia konštatoval, že tam uvedené zmluvné podmienky ukladali spotrebiteľovi povinnosť bez právneho dôvodu a upierali právo spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými podmienkami. S týmto právnym názorom sa konajúci súd plne stotožnil a vo svojom rozhodnutí už jednotlivé podmienky nerozoberal.

30. Žalobcom predložené rozhodnutie krajského súdu je ojedinelé, a odvolací súd sa s týmto názorom správneho súdu nestotožnil. Podľa názoru odvolacieho súdu je dôvodné prisvedčiť súdu prvej inštancie v tom smere, že veriteľ má v zmysle § 580 a § 581 Občianskeho zákonníka právo započítania vzájomných pohľadávok, v danom prípade by jednou z týchto pohľadávok mohla byť napr. pohľadávka na strane spotrebiteľa voči veriteľovi na vydanie bezdôvodného obohatenia, preplatku a na strane veriteľa by šlo o splatnú pohľadávku veriteľa voči spotrebiteľovi, napr. z inej zmluvy. Občiansky zákonník upravuje inštitút započítania pohľadávok ako jeden zo zákonných spôsobov zániku záväzkov. Pri určení účelu platby je veriteľ limitovaný aj ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

31. Podľa názoru odvolacieho súdu vyššie citovaná zmluvná podmienka nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Aspekt značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa ako materiálny znak neprijateľnosti zmluvnej podmienky rozvinula judikatúra súdov, podľa ktorej značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa je podľa generálnej klauzuly založená aj vtedy, ak je spotrebiteľ vystavený nejasnej, nezrozumiteľnej alebo neurčitej zmluvnej podmienke, z ktorej nemožno určiť práva a povinnosti plynúce pre spotrebiteľa. Najčastejšie prípady nejasnosti a nezrozumiteľnosti zmluvnej podmienky spočívajú v používaní komplikovaných a náročných technických a iných sofistikovaných termínov, v nejasnej formulácii zmluvného ustanovenia, ktorá ho robí nepochopiteľným pre spotrebiteľa. Neurčitosť zmluvnej podmienky úzko súvisí s jej nezrozumiteľnosťou a týka sa väd jej obsahu, ktorých následkom je, že spotrebiteľ je vystavený právnej neistote v otázke úpravy práv a povinností v konkrétnom štádiu zmluvného vzťahu.

32. Značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa je podľa generálnej klauzuly založená aj vtedy, ak sa zmluvná podmienka v neprospech spotrebiteľa odchyľuje od ratio legis zmluvného ustanovenia, hoci aj dispozitívnej povahy vychádzajúc pritom z jednostrannej kogentnosti všetkých ustanovení zákona regulujúcich spotrebiteľské zmluvy. V tomto prípade ide o identifikáciu takých zmluvných podmienok, ktoré spochybnia garanciu zákonného režimu a účelu právnej úpravy v neprospech spotrebiteľa, sa od zákona odchyľia.

33. Z predmetnej zmluvnej podmienky podľa názoru odvolacieho súdu takýto aspekt neurčitosti a nerovnováhy v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa nevyplýva.

34. Odvolací súd konštatuje, že súdom prvej inštancie bol správne zistený skutkový stav a zo zisteného skutkového stavu boli vyvedené správne právne závery vo vzťahu uplatňovaného nároku žalobcu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Odvolací súd nevzhliadol dôvody pre zopakovanie vykonaného dokazovania na nariadenom pojednávaní a rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario).

35. K námietke o nesprávnom právnom posúdení podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

36. Správne rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

37. Zákonodarca k ust. § 255 CSP poukazuje na to, že pri právach so samostatným skutkovým základom treba úspech a neúspech strany posudzovať osobitne podľa toho, v ktorom nároku, ktorý by mohol byť samostatne uplatnený, bola úspešná a v akom rozsahu, a v ktorom zase nie. Trovy potom treba separovať a osobitne o nich rozhodnúť. Čiastočný úspech sa skúma so zreteľom na uplatnený nárok z aspektu právneho dôvodu žaloby, t.j. skutkového stavu a právnej normy, ktorá sa mala použiť alebo sa použila pri rozhodovaní o veci samej. Nie je možné považovať za čiastočný úspech, ak žaloba, v ktorej sa uplatnili viaceré nároky, bola čiastočne úspešná a čiastočne sa zamietla tak, že úspech i neúspech

sa týkali samostatných nárokov. V takom prípade sa plný úspech alebo čiastočný úspech vo veci skúma so zreteľom na každý nárok, ktorý by mohol byť samostatne uplatnený. Ak ide o práva so samostatným skutkovým základom môže dôjsť aj k tomu, že povinnosti na náhradu trov konania sa budú určovať osobitne vo vzťahu ku každej strane sporu.

38. V súvislosti s rozhodovaním o trovách je potrebné uviesť, že úvaha súdu prvej inštancie vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania bola správna, pretože smerovala k tomu, že sa má riadiť zásadou úspechu v konaní. Z aplikačnej praxe súdu ako aj so zákonodarcom stanoveného postupu súd prvej inštancie rozhodol o každom uplatnenom nároku samostatne. V bode 52. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že prevažne úspešnejšiemu žalobcovi v troch výrokoch zo štyroch navrhovaných, kde nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, t.j. v 3 a teda žalobca mal 75 % úspech, priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči menej úspešnému žalovanému (jeden úspech žalovaného 25 %, kde nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch) v rozsahu 50 %.

39. Z takto rozšpecifikovaných jednotlivých, uplatnených nárokov vyplynulo, že strany v prípade týchto nárokov mali úspech 3:1. Predmetom konania boli uplatnené štyri nároky, ktoré nie je možné vyjadriť hodnotou veci alebo práva v peniazoch. Súd prvej inštancie vyhodnotil každý výrok samostatne a toto vyhodnotenie premietol do jedného výroku o pomere úspechu. Takémuto rozhodnutiu súdu nemožno nič vyčítať.

40. Odvolací súd v zmysle vyššie uvádzaných dôvodov rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 387 CSP.

41. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto má nárok vo vzťahu k žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).